

מד:

עין משפט
גור מצוה

קמח א ב ג ד ה ו ז ח ט י
יב יג יד יה יז יח יט כ
כא כב כג כד כה כו כז כח כט
לם לז לט לו לז לט
סא סב סג סד סה סו סז סח סט
עא עב עג עד עה עו עז עח עט
פא פב פג פד פה פו פז פח פט
צא צב צג צד צה צו צז צח צט
קא קב קג קד קה קו קז קח קט
קכ קל קמ קנ קס קע קפ קק
קכא קכא קכב קכג קכד קכה קכו קכז קכח קכט
קכא קכב קכג קכד קכה קכו קכז קכח קכט
קכא קכב קכג קכד קכה קכו קכז קכח קכט

ביצד מברכין פרק שישי ברכות

מסורת הש"ס

א כל מיני בשר: אכל ירקא לא. נרין לברכי אחריה: חד
פסרי. מר זוטרא שהחכר כלן יחד בלא שם אביו עבד כרב יצחק
בר אנדמי שהחכר בשמו וכשם אביו: ופרי כחד. מר בר רב אשי
שהחכר בשמו וכשם אביו עבד כר יצחק שהחכר יחד: כגוללו.
אף כרב פפא: כל שעתון כרכה.
משנה היא במסכת נדה: למטוטי
ירקא. וכ"ש מיא: למטוטי מלות.
אין מברכין כשמלקין מטילין וליאית
ואחר תקיעת שופר ולולג: כל שהוא
כביצה. אין לך מיין מאלל שיעור
כביצה שלא מהא ביצה טובה לגוף
ממנו: מוגולגלסא. לזיה למה ורכה
שגורפין אותה: קייסי. מידות
מחזקות לוג: מוגולגלסא משפא.
טובה משיחא קייסי: משפא.
לזיה קשה טובה מארבע קייסי:
מושלסא. נמיס עלה א"ר ינאי כל
שהו כביצה ביצה טובה ממנו: כלל
כרוב שנו. שהוא מוון דמנא
לקמן כרוב למוון: כרישין. כמי:
כל ירק חי מוריק. נוטל חומר
הפניס: כל קטן. שלא גדל כל כרוב
ולקמן מפרש כמה כל לזיה: כל
נפש. דבר מי הנאלל שלם כנון דגיס
קטנים שגדלו כל לרין: פקרוכ לנפש.
האכל מן הכמה נמקוס חיות שלה
ולקמן מפרש לה: אוי לזיה. לנכס
האכל לפת: נלעסיה. כוסקו
ומשליט: לשלניטו. נקדריה הרבה
שלא יאטר לנכוסו כשינוי: קודם
ארבע שעות. שאינו ומן קטורה
והריח קשה לזני אדם המשפסר
עמו קודם אכילה שהגוף ירקן:
כאיך דר יצחק סבירא לז: אכל
אכור לספר לא ביצה לז: זכר זוזא.
לומר שמן וטוב שזוה זוז: דליס
זיס רכעא. שלא גדל עד רביעית
זלו כנון טלה רביעית של איל גלי
כדי רביעית של שער גדול וכן גלי
דבר: גילדני דבי גילי. דגיס קטנים
מאד ומזינין זין הקינס בלגס ואין
דרכן לגדל יותר. אכל דג קטן ממין
דג גדול ולא גדל רובע זה הוא קטן
מקטין: עונקא. נוטר מקוס בית
השמיטה וסמוך לזג ולמעיס: לזי
נרוך. למקוס שזכר שם של
השמיטה: ופי סיסין. כבשל על
פולגאול: וסרס. ולדירא. שזולג
נוטר זו: יוסרס הככד. נרפשא
היא קשה אכל כשמבשלה עם בשר
שמן ממש כמה: מבלי יין. כשאין
זוטה אחריה יין: מבלי ע"ס.
שאינו שולקת הרבה: סודני. בעל
שכר תמריס. ור פפא מוכר שכר הרב
כדאמר בלחיהו נשן (ב"מ ד' סה). ערשא
דבר פפא שכרתי לא פסיד ולאמר רב
פפא אי לאו דרמאי שכרתי לא אישמר
(פסחים ק"ג). והוא נקרא סודני
כדאמרין תמרי בחלון לזי סודנא
רהוט (סס): דלא נפיש לנו תמרי.
שזוטי שכר אדם: כמאי סבריו
לפ. לכחו של לפת: אוסי פרסייפא.
בקעיות של ע"ס גדולות הימה:
כבעה עשר או ביום שבעה ועשרים:
מלי

עבדנא כבולוהו. וכן אנו נוהגין ככר אשי דמנכין כמר מיא
ובמר ירקא טורא נפשות רבות: ולבני מערבא
דמברכין הכי בתר וכו'. ואין לא עבדין כני מערבא דדוקא לדידהו
שהיה דרכם לטקס לילה שייכא נרבה לשמור מקוי כדמכרי
ושמרת את החקה הזאת למועדה
ומימם וגו' אכל אנו שמלקין אותן
במאי היום או אפי' נטקין לילה לא
שיין חקה ודוקא לדידהו דקסברי
לילה לאו זמן מפילין הוא ומימם
ימימה אהא למעוטי לילות שייכא
נרבה דחקה אכל אן דקיי"ל לילה
וזמן מפילין הוא ואן ומימין הפסוק
ושמרת החקה וגו' נלפס ומה שאין
אנו מימם אותן בלילה מפני שמה
יפית כן אפי' נמחין לטקס עד
לילה לא מברכין אפי' דאן קיימא
לן דשנת ו"ט לאו זמן מפילין אפי'
לא מברכין דדוקא לדידהו דמכרי
לה חקה קאי אהפילין מברכי ומדע
שהי אינה נמי לא היו מברכין אלא
אמפילין לחודיהו משום דמכרי כזו
חקה אכל אשאר מלות כנון לזיה ולולג
וסוכה לא היו מברכין (וה"ה האל)
וקשה דהו מלי לשטיי הכי לאפוקי
שאר מלות אפי' לזני מערבא (ס):
דחקניה

רבינו חננאל

... אסיקתא ביצה... בין
חזין בין מבושלים בין קין
ובין מין כולן מחילה ב
א"י אלהו ומה שישלם
נהיה כרובי ומפני ב' א"י
אלהו מיה בורא נפשות
ברות פיר חזי כמכרי מר
וטרא (שנכר יחד של
זכר יש אבי עבד כרב)
יצחק בר אבדין (שנכר
בש"ס) שן וסס אבין
... וכן כל שעתון מברכי
לאחריו שנון ברכה לפני
יש שעתון ברכה לפני
אין שעתון ברכה לאחרין
לאפוקי מיא ... ואסיקתא
מזוון ורתיי שמכריין
לפניהו אין מברכין
לאחריהו. ולבני מערבא
דמברכין בתר ומטקין
(מחילה) כמאי אבין אלהו
מיה אשור קדשן ממון ויהו
זנונו לאפוקי מאן לאפוקי
יריאנו מלאוודא. (כל
שואן) כביצה בין פה של
... בין בשר שכן כביצה
(ביצה טובה) רימיה. ביצה
מגולגלת (טובה משפא)
אוקי מולתא. ביצה גזליה
היא טובה. מארבע כביצה
שלוה היא טובה כמין
כדי כמפיקלה. או דרין
כדי שלקן והוא מוזני.
אוקיטא ככרוב. כל נפש
משיב את הנפש אמר רב
פפא אפילו גילדני דבי גילי
כל הקרוב לנפש משיב את
הנפש אמר רב אחא בר
יעקב בעונקא א"ל רבא
לשמיטה כי מיהית לי
אומנא אחתי לי מהא
דקרבתי לבי ברוך. פוריש.
כל נפש חיה מברכת את
הנפש האוכלת אותה
כשהוא חולה יתיר מבינה
וחלכ' וסודות ופשי גילדני
דבי גילי. פי. דג הגלי
באישת של דים. קרוב
לנפש. פי. חתוכה של בשר
שחיה. קרובה לביבת
השמיטה. שפס מחיה
הנפש. ואם אכל אותה
החולה מחוקתו ואלו
משיבה לו נפש היינו
עונקא. הוא מקוס כנון
בית ובליעה. וזמן לזכר
עניקס לגיטותיו. והיינו
אומנא מבי ברוך שאומרין
על החתונה ברוך אתה
השם אשר קדשנו במצותיו
וזנונו על השמיטה כקראי ב
ברוך. אוי (לו לבית
שלפת) עוברת בחיוב
(אבי אמר דאכלת כל
בשר ורוב דאכלת כל
אשה ורוב דאכלת כל
יין איהו מקוס טיל.
השוחה מים לצמא מ'כין)
שחל. אמר (ר' אחי בר
אבין) אומנא פטור.

הגהות הגר"א

[א] נפ' (דרכי) פס"ט:

לענין רש"י

פולגאול (פולגול)
כמה (צמח) ולדירא
(ירמיהו א'). רחם של
היה. איברי
[א] איברי (ש). מרפשא.

מוסף רש"י

ומי סיסין. פולגול יכ
שורה נמשח ויני (סס).
הדרת. נמחה של נמחה (שס)
ולדירא. שהשלט נמחו
ולקמן ז"ל. ויורת הכבד.
לכריש של ביהמה (שס).
סודני. תלמיד המכה על
שם (האלס סו) פיר כי
ל"ה רב פפא רמי שייכה סו
כי ואלתה קרי ליה פטרי סו
אלה. שמשפחה וגמלת
תקיס (מחזיקו שס).

מארבע מבושלתא כל שהוא כביצה ביצה טובה הימנו לבר מבשרא:
רע"א אפילו אכל שלק כו': ומי איכא מידו דהוה שלק מוזני א"ר אשי בקלח
של כרוב מעיס כל ירק חי מוריק וכל קטן מקטין וכל נפש משיב את הנפש
ויפין לבני מעיס כל ירק חי מוריק וכל קטן מקטין וכל נפש משיב את הנפש
וכל קרוב לנפש משיב את הנפש כרוב למוון ותרדין לרפואה אוי לו הית
שהלפת עוברת בתוכו: אמר מד טחול יפה לשינים וקשה לבני מעיס מאי
תקנתיה נלעסיה וגשדייה כרישין קשין לשינים ויפין לבני מעיס מאי תקנתיה
לשלקניהו ונבלעניהו כל ירק חי מוריק א"ר יצחק בסעודה ראשונה של אחר
הקוה וא"ר יצחק כל האוכל ירק קודם ארבע שעות אסור לספר הימנו מאי
טעמא משום ריחא וא"ר יצחק אסור לאדם שיאכל ירק חי קודם ארבע שעות
אמינור ומר זוטרא ורב אשי הווי יתבי איחור קמיהו ירק חי קודם ארבע שעות
אמינור ורב אשי אכול ומר זוטרא לא אכל אמרו ליה מאי דעתך דא"ר יצחק
כל האוכל ירק קודם ארבע שעות אסור לספר הימנו משום ריחא והא אנו דקא
אכלינן וקא משתעית בהן אמר להו אנו כאיודך דר' יצחק ס"ל דא"ר יצחק
אסור לאדם שיאכל ירק חי קודם ארבע שעות כל קטן מקטין אמר רב חסדא
אפילו גריא בר וזוא ולא אמרן אלא דלית ביה רבעא אבל אית ביה רבעא
לית לן בה כל נפש משיב נפש אמר רב פפא אפילו גילדני דבי גילי כל הקרוב
לנפש משיב את הנפש אמר רב אחא בר יעקב עונקא א"ל רבא לשמעיה כי
מיהית לי אומנא דבישרא מרר אייתי לי מהיכא דמקרב לבי ברוך כרוב למוון
ותרדין לרפואה כרוב למוון אין ולרפואה לא והא תניא (ששה דברים מרפאין
את החולה מחליו ורפואתן רפואה ואלו הן כרוב ותרדין ומי סיסין (דבש וא)
וקיבה והרת ויותרת הכבד אלא אימא כרוב אף למוון אוי לו לבית שהלפת
עוברת בתוכו איני והא אמר ליה רבא לשמעיה כי חוית לפתא בשוקא לא
תימא לי כמאי כרכת ריפתא אמר אביי מבלי בשר ורבא אמר מבלי יין איתמר
רב אמר מבלי בשר ושמואל אמר מבלי ענינים ורבי יוחנן אמר מבלי יין א"ל
רבא לרב פפא (סודני) אנו תברין לה בבשרא וחמרא אתון דלא נפיש לכו
חמרא כמאי תבריתו לה א"ל כביכי כי הא דביתיהו רב פפא בתר דמבשלא לה
תברא לה בתמנן אופי פרסייפא תנו רבנן דג קטן מליח פעמים שהוא
ממית כשבעה כשבעה עשר וכעשרים ושבעה ואמרי לה בעשרים ושלושה
ולא אמרן אלא כמטוי ולא מטוי אבל מטוי שפיר לית לן בה ודלא מטוי
שפיר לא אמרן אלא דלא שתה בתריה שכרא אבל שתה בתריה שכרא לית
לן בה: והדשותה מים לצמא וכו' לאפוקי מאי א"ר אדי בר אבין לאפוקי למאן
דחנקתיה

שורפת תחת קדרת הלפת: פעמים שהוא מפיס. ואלו הן ביום שבעה ימים למלחמה או ביום